

130-letnica Godbe na pihala Središče ob Dravi 1886–2016

V letu 2016 je minilo 130 let od ustanovitve Godbe na pihala Središče ob Dravi. Prispevek obravnava zgodovino središke »plehmuzike«, njihove nastope, koncerte in člane, ki so igrali v godbi skozi omenjeno obdobje.

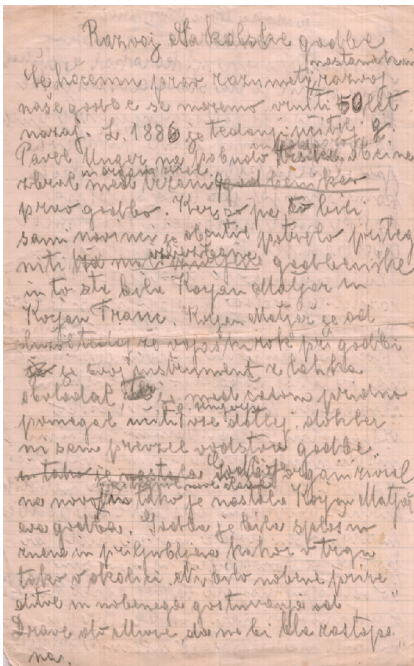
PREDSTAVITEV OBČINE SREDIŠČE OB DRAVI²

Občina Središče ob Dravi je vpeta med gričevnate Slovenske Gorice na severu in reko Dravo na jugu. Nastala je z odcepitvijo od Občine Ormož in leži ob slovensko-hrvaški meji. Tukajšnje vinorodno območje je povezano z vinsko cesto, ki obiskovalcem ponuja prijetna doživetja ob kulinariki in vrhunskih vinih tega vinorodnega okoliša ter rekreacijo v naravnem okolju. Turistično ponudbo občine dopolnjuje bogata kulturna dediščina, njen utrip pa številne prireditve.

Območje Občine Središče ob Dravi ima bogato zgodovino. Tukajšnji prebivalci so bili vedno narodnozavedni, saj so se borili za slovensko besedo in narodnostni obstoj, kar je bilo na obmejnem območju zelo pomembno. Občina se ponaša s kroniko iz leta 1910, z naslovom Trg Središče, Krajepis in zgodovina, ki jo je napisal prof. Fran Kovačič; izdana je bila v Mariboru.

Središče ob Dravi je bila samostojna občina do leta 1958, nato je bila priključena k Občini Ormož. Sedanja Občina Središče ob Dravi je nastala 1. marca 2006 z odcepitvijo od Občine Ormož. Ima okrog 2400 prebivalcev in se razprostira na površini 33,00 km². Naselja Občine Središče ob Dravi so Godeninci, Grabe, Obrež, Središče ob Dravi, Šalovci.

Kot samostojna občina je pomembno gospodarsko, kulturno in obmejno središče.

Zapis o nastanku središke sokolske godbe.

Danilo Žerjav, Grabe.

ZGODOVINA PIHALNE GODBE SREDIŠČE OB DRAVI 1886–1996

V Središču ob Dravi je zelo aktivna godba na pihala. V letu 2016 je praznovala 130-letnico delovanja. Že ob ustanovitvi je imela pomemben pomen za krajanje in bila nepogrešljiva spremljevalka ob različnih priložnosti ter cerkvenih slavnostih, procesijah, posebnih shodih ob velikih cerkvenih praznikih na širšem središkem območju.

Ustni in pisni viri ter fotografije pričajo o tem, da segajo začetki središke godbe že v 19. stoletje. V kroniki Trg Središče, Krajepis in zgodovina, iz leta 1910, zasledimo, da naj bi imelo Središče godbo že leta 1881, saj se ta omenja ob priložnosti poroke cesarjeviča Rudolfa in belgijske princese Štefanije.³ Preberemo lahko: *Že na predvečer je po trgu sviral godba, na Gradišču pa so pokali topiči in se je zažgal velikanski kres... Drugi dan je na vse zgodaj vzbudilo prebivalstvo slovesno zvonjenje, godba in pikanje topičev.* Za letnico ustanovitve velja leto 1886, ko se je na pobudo takratnega nadučitelja Pavla Ungerja⁴ ter trškega odbora zbralo devet, večinoma šolanih glasbenikov, godbenikov, ki so se šolali na takratnih avstrijskih vojaško-glasbenih šolah. Trški odbor je godbo tudi finančno podpiral.

¹ Nevenka Korpič, kustosinja etnologinja, Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, OE Ormož, Grajski trg 1, Ormož.

² www.sredisce-ob-dravi.si/obcina_predstavitev_trga.php?subaction...id...:predstavitev_krajev - OBČINA SREDIŠČE OB DRAVI

³ Kovačič, Fran, 1910, str. 373.

⁴ Pavel Unger je od leta 1881 do novembra 1889 opravljal v Središču orglarsko službo, v letih 1883 do 1887 je vodil pevski zbor bralnega društva Edinost, ustanovil je tudi godbo na pihala, a ta godba je pozneje razpadla. V: Trg Središče, 1910, str. 232.

Znana je bila daleč naokoli, kronist navaja od *Mure do Drave, pa onstran Ptuja do Celja*.⁵ Leta 1888 so tudi Središčani praznovali štiridesetletnico v proslavo vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Pri tem praznovanju je sodelovala tudi domača godba. V kroniki je navedeno: ... *Požarna bramba središka je spremljala s krasnimi svetilnicami od občinske hiše svirajočo domačo godbo po vseh glavnih ulicah. Ustavila se je pred hišo županovo, kjer se je zapela cesarska pesem. Drugo jutro je bila budnica*.⁶ Pomembna člana takratne godbe sta bila brata Matjaž in Franc Kocjan iz Godenincev; nadučitelj Pavel Unger je opravljal nalogo vodje in dirigenta godbe do leta 1904, ko je zaradi bolezni zapustil vrste središke godbe.

V letu 1904 je naloge vodje prevzel Matjaž Kocjan, vendar je zaradi nesoglasij med bratoma Kocjan godba kmalu razpadla. Matjaž je bil pristaš starih avstrijskih skladb, Franc pa je hotel, da bi godba igrala času primerne slovenske in slovanske skladbe. Hkrati je težil k pomladitvi godbe in izpopolnitvi z instrumenti. Brata sta se razšla in poskušala ustanoviti vsak svoj orkester. Matjažu je to delno uspelo, medtem ko Francu zaradi finančnih težav ni uspelo. Po odhodu Franca je godbo zapustil tudi njegov 17-letni sin Martin, kasnejši uspešni, dolgoletni kapelnik središke godbe.

Naslednje obdobje središke godbe je povezano s pedagogom in z odličnim glasbenikom na središki šoli Francem Serajnikom.⁷ Leta 1908 je iz razpadle godbe vendarle pritegnil glasbenike in ponovno ustanovil središko godbo. Vodil jo je do leta 1918, ko jo je po vrnitvi z bojišča prevzel Martin Kocjan.⁸ Martin je z znanjem, ki si ga je pridobil pri glasbeni kompaniji v Celju, po prvi svetovni vojni spet uspešno zbral »stare«⁹ glasbenike in godba je ponovno delovala s polnim zagonom. Postopoma so pritegnili še mlajše glasbenike iz takratnih avstrijskih in pozneje jugoslovanskih glasbenih šol. Središka godba je med letoma 1911 in 1941 delovala v okviru Dravskega sokola Središče ob Dravi. S koračnicami je spremljala nastope, zlete in akademije. Največji uspeh je dosegla leta 1932, ko je na vsesokolskem zletu v Sarajevu prejela drugo nagrado. Njihov komentar je bil – *prvi nismo mogli biti, ker je bilo to mesto rezervirano za gostitelja*.⁹ Sokolska godba je vsako leto središkemu občinstvu pripravila samostojen koncert, in sicer na velikonočni ponedeljek in Martinovo nedeljo.

Leta 1909 je bil v okviru Sokola ustanovljen tamburaški orkester, ki je največ nastopal na društvenih prireditvah in s svojimi nastopi razveseljeval člane društva. Vrsto let ga je vodil Andrej Marčec, člani orkestra pa so bili Rudolf Jurjaševič, Srečko Jambrovič, Franci Kosi, Jože Golob, Edvard Pajek, Rudek in Karel Rakuša ter Srečko in Rudolf Kocjan.¹⁰

*Tamburaši sokolskega društva iz Središča ob Dravi.
Arhiv telovadnega društva Partizan Središče ob Dravi.*

5 Ob 110-letnici središke godbe, str. 8.

6 V: Trg Središče, 1910, str. 374.

7 Franc Serajnik je bil doma iz Št. Ilja na Koroškem. Bil je zelo sposoben učitelj in pedagog. Izvrstno je igral na gosli (violino), saj je bil »pravi veščak«⁹ na tem instrumentu. V: Ob 110-letnici središke godbe, str. 10.

8 Martin Kocjan je služil leta 1913 vojsko pri glasbeni kompaniji v Celju. Po izbruhu prve svetovne vojne so ga poslali na italijansko bojišče v zaledje, kot glasbenika – Feldpostamt 304. Po srečni vrnitvi je kot velik strokovnjak takoj prevzel središko godbo. Poleg tega se je ukvarjal z manjšo kmetijo, ker je moral preživljati družino. V zakonu se mu je rodila hči Tinica. V: Ob 110-letnici središke godbe, str. 10.

9 Kronika Središče ob Dravi, Središče ob Dravi 1910–2010, str. 602.

10 Dravski Sokol Središča ob Dravi 1911–2011, str. 17.

Člani središke sokolske godbe leta 1932, ki so se udeležili vsakoletnega zleta v Sarajevu. Arhiv telovadnega društva Partizan Središče ob Dravi.

*Ivan Zorjan iz Šalovcev, Jakob Jurkovič iz Šalovcev, Ivan Rakovec iz Obreža, Franc Petek, Karl Šavora-Črni, Rudek Kanič iz Središča, Sutnjak iz Gor. Mihajevca, mesar Tonek Horvat, Mirko Kosi iz Brega, Franc Ploh iz Središča in verjetno še kdo ...*¹¹

Med drugo svetovno vojno so instrumenti za nekaj časa utihnili, toda godbeniki se niso razšli. Okupator je to godbo poznal in jo tudi pozval k sodelovanju. Kljub tihemu nasprotovanju so Nemci godbenike ponovno angažirali.

Takoj po koncu vojne, leta 1946, je godba imela prvi samostojen koncert na martinovo (to tradicijo gojijo še danes), od takrat naprej pa so bili prisotni na večinoma vseh dogodkih. Nastopali so na kulturnih prireditvah, telovskih procesijah, gasilskih shodih, samostojnih koncertih v daljni in bližnji okolici, ob odprtjih, lovskih mitingih, državnih praznikih, kresovanjih, pogrebih ipd. Od leta 1921 do 22.1.1947 je godba igrala na 76 pogrebih.¹² Ves čas je bila nepogrešljiv del pomembnih srediških dogodkov in tako je še danes.¹³ V svoji bogati zgodovini je orkester doživljal vzpone in padce, a nikoli ni prenehal delovati.

Leta 1957 je zaradi smrti Martina Kocjana vodenje godbe prevzel Srečko Vittori in jo vodil do leta 1963. Vendar tudi Srečko ni bil trdnega zdravja, zato godba v letih od 1963 do 1966 ni napredovala. Po okrevanju je Srečko ponovno vodil orkester, vendar ne za dolgo, saj je leta 1968 umrl. Središka godba je nato stagnirala vse do leta 1973.¹⁴

Sredi šestdesetih let, kmalu po nastanku glasbene šole v Ormožu, je znani glasbenik in takratni ravnatelj Aloj Kranjčan v središki osnovni šoli organiziral oddelek glasbene šole. Bil je glasbenik po duši, zato je poleg osnovnošolcev takoj začel snubiti tudi starejše godbenike, ki so se radi odzvali. Središka godba je ponovno začela doživljati vzpon. *Že 24. januarja 1973 smo imeli prvo vajo pod vodstvom novega kapelnika Alojza Krajnčana. Godba je takrat štela 18 članov. Starim, izkušenim godbenikom so se pridružile še mlade moči: Anton Ravšl, Jožef Šef, Juri Dogša, Branko Bauman, Janko Kolarič ter Franc Krnjak. Godba se je z novim kapelnikom tako »zverzerala«, da je v splošno veselje prvič javno nastopila 11. aprila 1973 na krajevnem prazniku. Igrali so pri spomeniku, na akademiji ter ob kresu na Gradišču. Navdušenje godbenikov je bilo veliko, tako tržanov kakor tudi okoličanov. Orkestru so se pridružili novi člani: Otmar Medik, Danilo Žerjav, Slavica Lašič, Branka Lašič Franc Škerjanec ml., Vlado Štampar, Mirko Munda. Godba je iz svojih vrst izbrala predsednika Franca Bezjaka, blagajnik pa je ostal Gustek Dovečar. Naporne vaje so počasi dajale rezultate. Že v jeseni so začeli vaditi nove skladbe: uverturo Libela in Moja kraljica, koračnice Naprej, Slovenci, Pionirji, Military escort ter nove žalne koračnice. Za Martinovo so po dolgem času priredili že tradicionalni zelo odmeven Martinov koncert. Središka godba je zadnja v Sloveniji igrala na inštrumente, ki so bili visoko uglašeni (hohstimung).*

11 Ob 110-letnici središke godbe, str. 12.

12 V: Godbena knjiga za popis in udeleževanje nastopov.

13 Kronika Središče ob Dravi, Središče ob Dravi 1910–2010, str. 602.

14 Kronika Središče ob Dravi, Središče ob Dravi 1910–2010, str. 603.

Instrumenti so bili za pol tona višje uglaseni kot današnji normalni, pariški. Zaradi tega so se pojavili problemi pri nabavi in zamenjavi starih izrabljenih instrumentov. Intenzivno so začeli razmišljati o zamenjavi le-teh na primerno uglasitev, vendar so primanjkovala finančna sredstva. Na pomoč je priskočila Krajevna skupnost Središče, ki je prispevala sredstva za nakup malo rabljenih normalno uglasenih instrumentov.¹⁵ Veliko posluha pri tem je pokazal tedanji predsednik Krajevne skupnosti Središče Franc Forštnarič, ki je do godbe gojil prisrčne simpatije. Instrumenti so bili nabavljeni v aprilu 1973. leta in prvič javno predstavljeni 8. aprila 1973. V naslednjem letu, 21. aprila 1974, so nastopili na reviji godb v Ormožu (nastopilo je šest godb, središka je bila zopet najmanjša, a v veselje vseh članov, posebno kapelnika, tudi uspešna). Na pomoč so jim priskočili tudi nekateri člani ormoškega orkestra.

Toda vsega veselja je nekoč konec. V največjem življenjskem zagonu je omahnil Franc Bezjak, predsednik, 22. 5. 1974 zadet od rakete proti toči. Godba je bila pretresena, pa tudi vsi krajan, ki so priljubljenega organizatorja, telovadca in kmeta Franca Bezjaka poznali. Poleti so vaje zaradi kmečkih del in dopustov odpadle. Kljub kmečkim opravilom so se ponovno pričele v jesenskem času. Pripravili so tradicionalni Martinov koncert, v goste so povabili tudi godbenike – prijatelje iz Ormoža. Ljudje so bili navdušeni in srečni. V naslednjem letu so želeli kupiti uniforme, kar jim je s pomočjo Krajevne skupnosti Središče, Lovskega društva, obrtnikov in delovnih organizacij tudi uspelo. Vseh 21 oblek so godbeniki prvič oblekli na krajevni praznik 1975. S tem nastopom se je zaključilo delovanje izvrstnega glasbenega pedagoga, virtuozna na pihalnih instrumentih Alojza Krajncana, pri središki godbi. Kapelnik Krajncan je bil eminentna osebnost v glasbenem življenju. S svojim vztrajnim delom in znanjem je postavil trdne temelje, ne samo naši godbi, temveč neštetim drugim. Kapelnik Krajncan se je v juniju preselil iz Ormoža na novo delovno mesto.¹⁶

V oddelku glasbene šole v Središču sta poleg stalne učiteljice Ele Štokelj, ki je poučevala klavir, učila tudi Rudi Bardorfer in Alojz Copot. Učenci, vpisani v središki oddelek glasbene šole, so se v začetku učili samo klavir ali harmoniko, saj je bil Rudi Bardorfer harmonikar.¹⁷ Godba je v kraju ves čas uživala velik ugled. Mladi glasbeniki so se samoiniciativno učili še igranja inštrumentov, ki so jim omogočili, da so postali del središke godbe. Ko je leta 1973 godbo prevzel takratni ravnatelj Glasbene šole Ormož Alojz Kranjčan, je štela godba 18 članov. Priključili so se jim tudi mlajši člani. Največji problem je postalo pomanjkanje inštrumentov, saj so bili nekateri še izpred druge svetovne vojne. Finančno jim je tudi tokrat priskočila na pomoč Krajevna skupnost Središče ob Dravi. Godba se je iz leta v leto večala po številu članov in pridobivala na kakovosti. V letu 1974 je zaigrala 17-krat.¹⁸

Člani središke godbe s podmladkom leta 1974. Danilo Žerjav, Grabe.

15 Ob 110-letnici središke godbe, str. 22.

16 Ob 110-letnici središke godbe, str. 22.

17 Kronika Središče ob Dravi, Središče ob Dravi 1910–2010, str. 603.

18 V: Kronika Godba in vaje, od 1974 do 1996.

Leta 1975 je godbo prevzel prof. Franjo Lovrec, doma s sosednje Hrvaške, iz Presike. Bil je učitelj glasbe na središki osnovni šoli. Prof. Lovrec je pritegnil h godbi nove člane, učence glasbene vzgoje v šoli: Tončka Merkocija, Rada Munda, Slavka Lašiča, Borisa Gabora, kasnejšega kapelnika Branka Paniča, Rudija Krajnčeca, Ino Šavora, Slavka Mlinariča, Bojana Turka in Branka Kuharja.¹⁹ Godba je tega leta dobila tudi nove obleke.²⁰ Leta 1977 je nastopila kar 37-krat. Nedvomno je po kakovosti in številčnosti dosegla enega od vrhuncev v letih med 1975 in 1979 pod vodstvom kapelnika prof. Franja Lovreca. Na nastopu pihalnih orkestrrov SV Slovenije leta 1977 v Ljutomeru je bila po ocenah glasbenih strokovnjakov ena najboljših. Posebno jih je odlikovala kvaliteta basovskih inštrumentov in tolkal. V tem obdobju so bili *godba treh generacij*, saj so ob številnih mladih igrali tudi predvojni glasbeniki.²¹

Leta 1982 je prof. Lovrec zapustil kapelniško mesto. Nastala je praznina, saj je v tem času iz različnih vzrokov, npr. zaradi šole, selitve ipd., zapustilo godbo več godbenikov. Organizacijsko je vodil godbo Franček Škerjanec, mrzlično pa so se trudili najti novega kapelnika. Ta je postal Tonček Merkoci, ki je godbo vodil v letih 1985 in 1986. Po dveh letih je kapelniško palico prevzel Slavko Lašič ter vodil godbo dve leti, 1987 in 1988. Kapelnika Merkoci in Lašič sta dirigentsko palico prevzela samo začasno.

V letu 1989 je dirigentsko palico prevzel Branko Panič, ki je godbo uspešno vodil vse do leta 1999. Štela je 27 članov. V letu 1989 so se člani redno sestajali dvakrat tedensko. V tem času so članom obnovili uniforme, inštrumente, notni material in pridobili nekaj mlajših članov. Svoj prostor pa je godba dobila v središki Orlani, kajti do tedaj se je selila. V okviru krajevnega praznika so pripravili koncert 8. aprila v telovadnici osnovne šole.

GODBA NA PIHALA SREDIŠČE OB DRAVI 1996–2016²²

Leta 1996, ob praznovanju 110-letnice, je pihalni orkester zaigral pod taktirko Branka Paniča, ki je že od prevzema dirigentske palice imel z godbo smeje načrte. Ob jubileju so orkester sestavljali naslednji člani: Jasna Aleksič – flavta, Rebeka Kolenc – klarinet, Janko Kolarič – klarinet, Mojca Mlinarič – saksofon, Urška Orešnik – saksofon, Tonček Merkoci – saksofon, Bojan Turk – bariton, Roman Lašič – krilnica, Mirko Panič – rog, Andrej Križek – veliki boben, Damjan Munda – mali boben, Romana Ravšl – flavta, Simona Koser – flavta, Marko Cimerman – klarinet, Rudi Krajnčec – klarinet, Mateja Horvat – klarinet, Anton Prosnik – tenor, Danilo Žerjav – krilnica, Miha Horvat – krilnica, Vlado Štampar – trobenta, Slavko Mlinarič – bas, Peter Toplak – činele in podmladek na malih bobnih: Helena Lukman, Vlado Krničar in Rok Sedlak ter Jožef Šef – krilnica.²³ V načrtu je bilo stalno vključevanje mlajših članov.

V jubilejnem letu 1996, 16. februarja, je bil občni zbor društva. Udeležilo se ga je 22 članov. 18. februarja so sodelovali na prvem središkem fašenku s promenadnim pohodom po Središču in kratkim nastopom v središki telovadnici. V mesecu marcu so nastopali na 3. Festivalu godb na pihala v Ormožu. Na povabilo Pihalnega in velikega plesnega orkestra Ptuj so 9. aprila nastopali v ptujskem gledališču, 10. aprila na svečani proslavi ob krajevnem prazniku ter 1. maja izvedli tradicionalno budnico po krajevni skupnosti. Takratni ormoški župan Vili Trofenik jih je 22. junija ob 110-letnici svečano sprejel v ormoškem gradu. Osrednjo proslavo ob 110-letnici so pripravili 22. junija v prostoru šolske telovadnice v Središču. Ob tej priložnosti so v zahvalo za pomoč pri svojem delu podelili priznanja ormoškemu županu Viliju Trofeniku, svetu KS Središče ob Dravi, obratu Droge, OŠ Središče ob Dravi ter dosedanjim dirigentom Alojzu Krajnčanu, Franju Lovrecu, Antonu Merkociju, Slavku Lašiču in Branku Paniču. Posebne časti je bil deležen Karel Kocjan, ki je v godbi sodeloval 64 let. 28. junija so izvedli veliki koncert, 29. junija pa še kulturno-zabavno prireditev v počastitev jubileja z nastopom pihalnih orkestrrov iz Ormoža, Celja in Središča ob Dravi. Občinska zveza kulturnih organizacij Ormož je godbi izrekla priznanje in ji podelila plaketo. Ob tej priložnosti je Krajevna skupnost

19 Ob 110-letnici središke godbe, str. 24.

20 V: Kronika Godba in vaje, od 1974 do 1996.

21 Kronika Središče ob Dravi, Središče ob Dravi 1910–2010, str. 604.

22 Vir: Arhiv Godbe na pihala Središče ob Dravi.

23 Ob 110-letnici središke godbe, str. 26.

Središče ob Dravi domači godbi podelila zlato plaketo KS. V juniju je izšla brošura ob 110-letnici središke godbe. V mesecu septembru so izvedli parado dvanajstih pihalnih orkestrrov. V kategoriji do 30 članov so osvojili tretje mesto, skupaj s Talumom iz Kidričevega. Sodelovali so tudi na Turističnem tednu v Središču od 13. do 20. septembra ter 15. septembra izvedli koncert v telovadnici osnovne šole. Predstavili so se v novih uniformah, ki so bile v barvah krajevne skupnosti. Ob jubileju se je 18 članov godbe odpravilo na izlet v Prago, kjer so se prav tako slišali zvoki središke *plehmuzike*.²⁴

V naslednjih letih in vse do danes so se zvrstili številni nastopi srediških godbenikov, ki s svojim delovanjem bistveno prispevajo k bogatejšemu kulturnemu življenju na območju Občine Središče ob Dravi in širše. Tradicionalno se udeležujejo pustovanja v Središču z izvedbo promenadnega pohoda po Središču. Brez godbe prav tako pred letom 2006 ni minilo nobeno praznovanje središkega krajevnega praznika ter po letu 2006 občinskega. Na intenzivnih vajah se člani pripravljajo na nastope in izvedbo tradicionalnega martinovega ter božično-novoletnega koncerta. Ne odrekajo se nastopom na dobrodelnih prireditvah. Tako so 12. aprila 1997 pod vodstvom dirigenta Branka Paniča sodelovali v Sokolani na dobrodelni prireditvi *S srcem za Posočje*. Sodelujejo pa tudi z raznimi društvi; gasilskimi ob predaji novih gasilskih avtomobilov, ob dvigovanju mlaja in pomembnih obletnicah, ob raznih srečanjih društev ipd. Tudi nobeno središko kresovanje ne mine brez njihove udeležbe.

V Sokolani so 10. novembra 2001 organizirali Martinov koncert, ko so proslavili tudi 115-letnico obstoja. Ob tej priložnosti je Branko Panič po 13 letih predal dirigentsko palico prof. Radu Mundi, učitelju klarineta in saksofona na Glasbeni šoli Ormož. Prav on je orkester močno pomladil, saj je starejša generacija začela zapuščati godbeniške vrste, pridružil pa so se ji novi, mlajši člani. Pod njegovim vodstvom je godba, ki je štela 38 članov, pridobila na kvaliteti, povečala je repertoar in število nastopov. Govorimo lahko o preporodu središke godbe, saj so godbeniki dobili nove uniforme in popravili dotrajane inštrumente. Kjer koli so prisostvovali, so opozorili nase in bili deležni občudovanja. Ves vložen trud članov godbe je padel na plodna tla in rezultati so bili kmalu vidni.

To je dalo godbenikom novo spodbudo, dirigentu pa še večjo voljo in zagon. Prenehali so z ustaljenim repertoarjem maršev, polk in valčkov ter vključili v svoj program klasično in moderno glasbo. Pod strokovnim vodstvom dirigenta Rada Munde je godba dobila nov zagon, kar je opazilo tudi občinstvo že na prvih nastopih. Središka godba se je začela oblikovati v kvalitetno godbo, ki danes nadaljuje bogato godbeno tradicijo predvojnih srediških godbenikov. Uspehi so vidni, tako po naraščanju članstva, izboru programa in nagradah, ki jih dosega na tekmovanjih.

V mesecu decembru leta 2001 so v Središču ob Dravi proslavili visoki jubilej, 110 let ljudske šole Pod čapljami, kjer je v skrbno izbranem in izvedenem programu nastopila tudi domača godba ter zaigrala na začetku in koncu proslave. 28. novembra 2001 so ob 116-letnici delovanja prvič zaigrali Središko koračnico, ki jo je uglasbil Alojz Kranjčan. Zvrstilo se je tudi vedno več nastopov na prireditvah in tekmovanjih po drugih slovenskih krajih. Tako so leta 2003 sodelovali na Festivalu slovenskih pihalnih orkestrrov v Železnikih in v svoji skupini osvojili drugo mesto in srebrno plaketo. Prav tako so se udeležili skupnega nastopa nekaterih slovenskih in avstrijskih orkestrrov na predvečer priključitve Slovenije v EU. Ob koncu tega leta pa so bili 21. decembra gostje na božično-novoletnem koncertu Kulturnega društva Pihalni orkester Gornja Radgona. V letu 2003 so imeli 45 vaj in izvedli 19 nastopov. V letu 2005, ko so izvedli 25 nastopov, so med drugim središki godbeniki 2. julija sodelovali v Ormožu na 11. Tekmovanju godb v zabavnem programu Za pokal Ormoža 2005 ter osvojili zlato plaketo. Tudi v jubilejnem letu 2006 je središka godba v počastitev 120. obletnice delovanja 2. julija pripravila koncert. Ob številnih koncertih v tem letu so nato še 29. novembra nastopali v Celju na dobrodelnem koncertu Klic dobrote za družine v stiski, kjer so izvedli skladbo Pesem za mir skupaj z ansamblom Vandrovci in s pevsko skupino Plamen. Tega leta so nastopili še v Kamniku v Kopitarjevem Videomehu in oddaji Pri Jožovcu z Natalijo.

Godba opravlja pomembno kulturno poslanstvo. Nastopa na vseh pomembnih prireditvah v občini Središče ob Dravi. Repertoar, ki so ga začeli izvajati, je dosegal vedno višjo raven, kar terja od dirigenta in godbenikov veliko

24 V: Kronika Godba in vaje, od 1974 do 1996.

vztrajnega in resnega dela, predvsem pa ljubezni do glasbe in njenega posredovanja številni publiki, ki koncerte središke godbe vedno množično obišče. Rezultati so vidni tudi na tekmovanjih, saj so se 20. junija 2009 v Ormožu udeležili 14. Tekmovanja godb Slovenije v zabavnem programu Za pokal Vinka Štrucla ter skupaj z orkestroma iz Vuzenice in Pernice prejeli zlato plaketo. Večkrat so nastopili na MESAP-u (Medžimurski sejem podjetništva). 9. septembra so sodelovali še v Središču ob Dravi pri odprtju prenovljene šolske stavbe. Tudi v naslednjih letih, vse do jubilejnega leta 2016, so se večkrat uspešno predstavili. Orkester je postal stalen gost tekmovanja v Ormožu Za pokal Vinka Štrucla, kjer so bili prejemniki številnih priznanj, na katera so zelo ponosni. Med zadnjimi večjimi dosežki godbe sta osvojena zlata plaketa in pokal za najvišjo doseženo število točk v svoji kategoriji na Tekmovanju godb Slovenije v zabavnem programu Za pokal Vinka Štrucla, ki so ju prijeli leta 2015. Vsako leto ostane članom v trajnem spominu po številnih nastopih, gostovanjih in tudi po medsebojnem druženju.

Vsako leto pripravijo tradicionalni Martinov koncert in koncert na štefanovo, 26. decembra, pred Sokolano, kjer se predstavijo s skrbno izbranim programom s skladbami vrhunskih ustvarjalcev. Središke godbenike družijo prijateljstvo, dobro se razumejo in dopolnjujejo. Vadijo enkrat tedensko. Pred Martinovim koncertom, kjer predstavijo rezultate celoletnega dela, običajno organizirajo intenzivne vaje, kjer še poglobijo in izpilijo svoje glasbeno znanje. Letno imajo približno 35 vaj in opravijo okrog 30 nastopov. Godba igra zelo širok repertoar skladb, od obveznih koračnic in narodno-zabavnih viž, slovenskih popevk do filmske glasbe in simfonij. Seveda godba ne more igrati brez instrumentov, zato se trudijo, da bi vsako leto kupili kakšen nov instrument. Godba sodeluje z Javnim skladom Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.

V jubilejnem letu 2016 je godba za svoje delovanje prejela tudi najvišje priznanje Občine Središče ob Dravi zlato plaketo ter zlato jubilejno priznanje Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. V središki godbi je tudi nekaj najzvestejših članov, ki svojo ljubezen do glasbe že vrsto let združujejo s članstvom v orkestru, zato so za svojo delovanje in dolgoletno zvestobo godbi v letu 2016 prejeli tudi častne Gallussove značke. Ti so Miha Horvat, član središke godbe od leta 1982, Anton Prosnik, član od leta 1980, Roman Lašič, član od leta 1976, Bojan Turk, član godbe od leta 1975, Branko Panič, ki je h godbi pristopil leta 1974, nekaj časa pa je bil tudi njen dirigent, in najstarejši član z najdaljšim stažem Danilo Žerjav, ki je član od leta 1967.

Brez dobrega sodelovanja članov Godbe Središče ob Dravi bi si težko predstavljali napredek in odlične nastope srediških godbenikov. Pomemben je tudi prihod mladih kvalitetnih glasbenic in glasbenikov. Člane družijo veliko prijateljstvo, pod vodstvom dirigenta prof. Rada Munde pa se med člane prenaša tudi glasbeno znanje. Pihalna godba Središče ob Dravi tudi v prihodnje načrtuje veliko dejavnosti, nastopov in igranj v domači občini in širše. Njihov cilj je obogatitev in popestritev kulturnega življenja na območju središke občine in zunaj nje. Danes si ne moremo zamisliti kulturnega utripa na območju središke občine in širše brez tukajšnjih godbenikov, ki ga ustvarjajo s prvomajsko budnico, prirejanjem samostojnih koncertov, z nastopi na proslavah, ob kulturnih srečanjih, revijah pihalnih orkestrrov.

Središka pihalna godba je pomemben ambasador občine, saj se trudi širiti kulturo in utrjevati njen ugled.

SEZNAM ČLANOV SREDIŠKE GODBE V LETU 2016

1. Rado Munda dirigent	2. Kristina Pajek flavta	3. Iva Mlakar flavta	4. Lea Medik flavta	5. Jana Podgoršek flavta
6. Jože Anderlič klarinet	7. Ester- Nives Škvorc klarinet	8. Marko Cimerman klarinet	9. Urška Panič klarinet	10. Kaja Lašič klarinet
11. Ana Munda sopran saksofon	12. Matic Panič alt saksofon	13. Jan Brodnjak alt saksofon	14. Helena Masten alt saksofon	15. Peter Munda alt saksofon
16. Branko Panič tenor saksofon	17. Jelka Zaviršek tenor saksofon	18. Denis Trstenjak bariton saksofon	19. Danilo Žerjav trobenta	20. Miha Horvat trobenta

21. Roman Lašič	22. Vladimir Krničar trobenta	23. Tomi Horvat trobenta	24. Simon Turk trobenta	Anton Prosnik bariton
26. Bojan Turk bariton	27. Aleš Dogša bariton	28. Vid Munda bariton	29. Renato Horvat bas	30. Blaž Podgoršek bas
31. Katja Munda veliki boben	32. Peter Škvorc mali boben	33. Jure Janežič mali boben	34. Anže Horvat činele	

Povzetek

Začetki središke godbe segajo v leto 1886. V 130 letih se je v njej izmenjalo kar nekaj dirigentov in še več članov. Danes nadaljujejo bogato tradicijo predvojnih godbenikov. Uspehi godbe so vidni v večjem številu članov, bogatejšem izboru programa ter po nagradah, ki jih dosegajo na tekmovanjih. V Prosvetno društvo Središče ob Dravi, sekcija godba na pihala, je vključenih 35 članov. Njihov dirigent je prof. Rado Munda, predsednik pa Renato Horvat.

Ključne besede: Središče ob Dravi, godba na pihala, koncert, člani.

Pisni viri

Arhiv Godbe na pihala Središče ob Dravi.

Središče ob Dravi, *Kronika 1910–2010*. Občina Središče ob Dravi, Središče ob Dravi 2011.

Zbornik Turistično društvo Središče ob Dravi 1995–2015. Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, 2015.

Godbena knjiga za popis in udeleževanje nastopov. Hrani: Danilo Žerjav, Grabe.

Blagajniška knjiga za godbo, 19. 2. 1937. Hrani: Danilo Žerjav, Grabe.

Kronika nastopov središke godbe in seznam članov, 1996–2016. Hrani: Danilo Žerjav, Grabe.

Kronika godba in vaje, od 1973 do 1996. Hrani: Danilo Žerjav, Grabe.

Spletni vir

[www.sredisce-ob-dravi.si/obcina_predstavitev_trga.php?subaction...id...: predstavitev krajev - OBČINA SREDIŠČE OB DRAVI](http://www.sredisce-ob-dravi.si/obcina_predstavitev_trga.php?subaction...id...)

Literatura

Nevenka Korpič: *Središče ob Dravi skozi čas*. Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, razstavna publikacija, Ormož 2010.

Nevenka Korpič: *Dravski sokol Središča ob Dravi 1911–2011*. Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, razstavna publikacija, Ormož 2011.

Fran Kovačič: *Trg Središče, krajepis in zgodovina*, 1910.

Franc Krnjak: *Da Capolo ali - simile*. Ob 110-letnici središke godbe 1886–1996. Prosvetno društvo Središče ob Dravi, sekcija godba na pihala, 1996.

Fotografije hranijo

Arhiv Godbe na pihala Središče ob Dravi, arhivi posameznikov.

Arhiv telovadnega društva Partizan Središče ob Dravi.

Danilo Žerjav, Grabe, Središče ob Dravi.

Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, fototeka zgodovinskega oddelka.

Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, fototeka Enote Ormož.